1843. No. 64.

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 11 Augustus.

Gedeputeerde Staten der provincie *Drenthe* brengen ter kennis van een ieder, dien zulks zoude mogen aangaan, dat door eene Commissie uit derzelver midden, in de maand September aanstaande, zal worden gehouden de gewone jaarlijksche inspectie en schouwing der Hoofd- en Beilervaarten, mitsgaders van al de daarmede verbondene werken, wijken, kanalen en slooten en van de stouwen van wijken enz., in de hoofdvaart uitwaterende of met dezelve gemeen liggende; speciaal ook die van de Havelter- en Uffelter-boervaarten, de Steenwijkerberg- of Nijeveensche wijk en van al hetgeen met dezelve in verband staat en bij het reglement op het gebruik der gemelde vaarten, goedgekeurd bij Z. M. Besluit van 18 Maart 1819 n° 1, aan de schouw is onderworpen.

En worden mitsdien de belanghebbenden gewaarschuwd, hunne panden in gemelde vaarten, vaartswallen, wijken, nok- en leislooten, mitsgaders de waterlossingen, bruggen, vonders, pompen, watersloepen en andere waterwerken, benevens al hetgeen werden ten hunnen laste is, in schouwbaren staat te brengen, tot voorkoming van schade.

Voorts wordt een ieder hierbij wel uitdrukkelijk herinnerd, dat, evenmin als in het vorige jaar heeft plaats gehad, ook bij de tegenwoordige schouwe door den Provincialen Opzigter vooraf geene hoegenaamde bijzondere aanzeggingen of waarschuwingen, om de ten hunnen laste staande gebreken of afwijkingen van het reglement te herstellen of te verbeteren, aan de pandpligtigen zullen worden gedaan, dan alleen ten aanzien van *vervuilde panden in nok- of leislooten*, tot de opschooning waarvan, ten minste 14 dagen voor de schouwing, de noodige aanzegging aan de belanghebbenden zal geschieden, overeenkomstig het bepaalde in art. 7 van het reglement; terwijl wat de overige gebreken, verzuimen of overtredingen aangaat, de nalatige pandpligtigen of overtreders, zonder eenige nadere waarschuwing dan de tegenwoordige, ten dage der schouw zullen zijn vervallen in de boeten, bij het reglement bedreigd.

Aldus gedaan in onze vergadering te Assen den 8 Augustus 1843. *De Gedeputeerde Staten voorn.*

VAN RANDWYCK.

Ter ordonnancie van Dezelve,

W. H. HOFSTEDE Jr.

De Gouverneur der provincie *Drenthe* notificeert, dat er eerlang wederom gelegenheid zal wezen om een jongeling uit deze Provincie kosteloos voor rekening van het fonds voor den landbouw als kweekeling op 's Rijks Veeärtsenijschool te Utrecht te doen plaatsen. Om daartoe in aanmerking te kunnen komen, wordt vereischt, behalve een gezond en sterk ligchaamsgestel, een goed oordeel en eene ware liefhebberij aan de Veeärtsenijkunde: 1° eenen ouderdom niet *beneden* de *zestien* en niet *boven* de *twee en twintig* jaren, te staven door eene geboorte-acte; 2° een onbesproken zedelijk gedrag, te bewijzen door een attest van het plaatselijk Bestuur; 3° grondige ervarenheid in het lezen, schrijven en rekenen, waartoe men zich aan het onderzoek eener speciaal ten dien einde te benoemen Commissie zal behooren te onderwerpen. Zullende intusschen de voorkeur worden gegeven aan hun, die, bij het vereenigen der voorschreven hoedanigheden en vereischten, in hunnen stand van der jeugd af, gelegenheid hebben gehad, zich bekend te maken met de levenswijze, de huishoudelijke betrekkingen en verzorging van dieren in gezonden staat, en die tevens niet geheel van eigene middelen van bestaan zijn ontbloot, of zich in de omstandigheid bevinden, dat zij deze middelen welligt in der tijd zullen erlangen. De tot kweekeling aangenomen jongeling zal voor eigene rekening, of die zijner ouders, zich moeten aanschaffen: *a* zes onderhemden; *b* drie borstrokken; *c* vier onderbroeken; *d* zes paren kousen; *e* twee zwarte zijden halsdoeken; *f* vier witte dito; *g* zes halsboorden; *h* twee slaapmutsen van wit katoen; *i* vier handdoeken; *k* zes bonte zakdoeken; *l* twee paar hooge schoenen; *m* vier witte linnen sloven voor de ontleedkunde; *n* twee paar dito morsmouwen; *o* eene doos met instrumenten ten zelfden einde dienstbaar. Wordende de bovenkleeding verstrekt voor rekening van het fonds voor den landbouw. De leertijd aan bovengemelde school duurt ongeveer *vier jaren*, waarna de kweekeling naar mate zijner vorderingen wordt aangesteld tot Veearts van de *eerste* of *tweede* klasse, tegen genot van een behoorlijk traktement gedurende vijf jaren.

Wordende dienvolgens de jongelingen in Drenthe,

voorschreven hoedanigheden en vereischten bezittende, door den Gouverneur uitgenoodigd, om uiterlijk voor primo September e.k. persoonlijk of schriftelijk zich daartoe bij Denzelven aantemelden. En opdat deze algemeene bekendheid erlange, zal dezelve drie achtereenvolgende malen worden opgenomen in de Drentsche Courant. — *Assen, den 9 Aug. 1843.*

De Gouverneur voornoemd, VAN RANDWIJCK.

BERLIJN. Men heeft gezegd, dat de Pruiss. regering, onder andere blijken van teruggang, de gilden herstellen wilde. »Daaraan is (zegt onze *Staats-Zeitung*) nog door niemand gedacht: Wanneer onder zekere voorwaarden, de vorming van vrije handwerkers-vereenigingen veroorloofd werd, waartoe elk handwerksman en neringdoende naar verkiezing kon toetreden of niet, en wier doel de bevordering der gemeenschappelijke belangen van den nerings-tak' was, dan zou onze regering op nieuw toonen de behoeften des tijds te kennen; maar van eene beperking der nering-vrijheid bestaat daarbij zelfs geen schijn, zoolang aan die vereenigingen geene uitsluitende regten worden toegekend, iets waaraan niet gedacht wordt."

PARIJS 8 Aug. Na vruchteloos Sevilla, dat zich met geringe middelen manmoedig verdedigd heeft, beschoten te hebben, is *Espartero* op Cadix gerukt; doch den 30 smorgens 4 ure heeft hij zich aan boord van t' Engelsch linieschip *Malabar* ingescheept, werwaarts hij zich uit de haven van Santa Maria nabij Cadix, met eene boot had laten brengen, zijnde hij tot daartoe door gen. *Concha* met 500 ruiters vervolgd. De Spaansche Cortes zijn door 't bewind te Madrid tegen 15 Oct. bijeengeroepen, zullende de senaat geheel vernieuwd worden.

AMSTERDAM 8 Aug. Heden is de 59e alg. vergadering der Maats. *tot N. van 't A.* geopend; de alg. voorzitter *N. Swart* hield eene redevoering tot *handhaving van t' onderwijs dier Maats. tegen 't verwijt van onchristelijkheid.* In t' afgeloopen jaar zijn aan 103 personen eereblijken voor edelmoedige daden toegekend, die aan de betrokken departementen zullen worden gezonden. De Maats. won 11 departementen, en telt thans 13958 leden en 256 departementen. Voor eene verhandeling *ter juiste bepaling en besturing van 't gevoel van eigenwaarde*, is eene gouden medaille aan *H. van Berkum*, pred. te Wolsum, en aan twee andere schrijvers elk eene zilveren medaille toegekend; en eene gouden medaille aan *D. K. van Meerten*, pred. te Oud-Beijerland, voor zijn antwoord op de prijsvraag: *Is t' verschijnsel, t' welk in deze dagen sommigen vermeenen op te merken, dat de kinderen uit den burgerstand over t' algemeen ongezind zijn, om in den stand hunner ouders te blijven, en haken naar een staat, boven hunne middelen en betrekkingen verheven, een gevolg van te hoog opgevoerd Onderwijs, of is het aan andere oorzaken toe te schrijven? Binnen welke grenzen behoort t' Lager Onderwijs te blijven, om dit kwaad voortekomen? En welke is de beste weg, om jonge lieden t' gelukkige van den middelstand te doen zien, en hen aantemoedigen tot t' kiezen van zulke middelen van bestaan, waarbij op de oefening van eigen krachten en vermogens, in plaats van ambts- en gunstbejag, voornamelijk gebouwd wordt?* Er is besloten de uitgave der *Bijdragen tot bevordering van de kennis en den bloei der Maats.*, dit jaar tot proefneming begonnen, voorttezetten, en ook ten behoeve van den zoogen. *gemeenen* man, *tractaatjes* uitgegeven. — De volgende nieuwe prijsstoffen zijn uitgeschreven: Een leesboek over de geschiedenis en 't gewigt der in ons land gedane uitvindingen; een leesboek over de heiligheid van den pligt van altijd waarheid te spreken; een leesboek voor dienstbaren tot aanprijzing der dien stand versierende deugden.

DEN HAAG 7 Aug. Bij de 2. K. is ingekomen een wetsontwerp tot *wijziging* der *regterlijke organisatie*, bepalende als volgt: De bestaande prov. Hoven worden opgeheven en vervangen door vijf hoven:

een te s' Hertogenbosch voor N. Braband en Limburg, waarvan *zes* leden door ZM. benoemd worden op voordragt der Staten van NBraband en *drie* op voordragt der Staten van Limburg;

een te Arnhem voor Gelderland en Overijssel, waarvan *zes* leden op voordragt der Staten van Gelderland en *drie* op voordragt van die van Overijssel benoemd worden;

een in den Haag voor ZHolland en Zeeland, waarvan *acht* leden op voordragt der Staten van ZHolland en *drie* op die der Staten van Zeeland benoemd worden;

een te Amsterdam voor NHolland en Utrecht, waarvan *acht* leden op voordragt der Staten van NHolland en *drie* op die der Staten van Utrecht benoemd worden;

een te Leeuwarden, voor Friesland, Groningen en Drenthe, waarvan *vier* leden op voordragt der Staten van Friesland, *drie* op die der Staten van Groningen, *twee* op die der Staten van Drenthe worden benoemd. t' Personeel van elk dier hoven benevens deszelfs bezolding zal gelijk zijn aan dat der thans in elk dier steden gevestigde hoven. De Arrond. Regtbanken te Briel, Sneek en Appingadam worden opgeheven. Bij de aanstelling der nieuwe hoven benoemt ZM. direct derzelver leden, en wel uit de bestaande hoven, volgens de opgegeven verdeeling. De regterlijke ambtenaren, die niet weder worden aangesteld, hebben aanspraak op een pensioen van $\frac{2}{3}$ hunner wedde, zoo zij 50 jaren oud zijn, of wel, 40 jaren oud zijnde, 15 dienstjaren hebben; de overigen erlangen de helft der wedde als wachtgeld. ZM. bepaalt het tijdstip, waarop deze wet in werking komt.

In de memorie van toelichting wordt gezegd: Een elftal Hoven in een Rijk van een omvang, als Nederland, zou nadeelig kunnen zijn voor de regtswetenschap en de regtsbedeeling; eene vermindering van

dat getal zou ook bevorderen de achtbaarheid van 't regterambt, en tot aanzienlijke vereenvoudiging en bezuiniging leiden. De vervaardigers der Grondwet mogen wenschelijk geacht hebben, dat elke provincie een Hof had: maar zij hebben te deze de toekomst des lands niet aan banden gelegd, en den gewonen wetgever vrijgelaten, daaromtrent anders te bepalen. Een drietal Hoven zou voordeeliger zijn voor de regtswetenschap, maar de oprigting van Criminele Regtbanken en grooter personeel noodig maken en dus minder bezuinigen; een getal van vijf strookt 't best met de ligging en bevolking der onderscheidene provinciën, en leidt tot gelijkmatiger verdeeling der werkzaamheden onder de Hoven, dan nu bestaat. De gronden voor de opheffing der genoemde Regtbanken zijn: 't gering aantal zaken, die zij te behandelen hebben, en de geringe bevolking van derzelver Arrondissementen, terwijl derzelver werkzaamheden gevoegelijk aan andere Arrond. Regtbanken kunnen opgedragen worden. De ambtenaren bij de Hoven zijn wel volgens de Gwt. voor hun leven aangesteld, doch hunne bezolding is bij de wet geregeld, en even als bij eene latere wet hunne bezolding kan worden verminderd, even zoo kan, bij de opheffing der collegien, waarbij zij fungeren, hun een pensioen of wachtgeld, zoo groot als billijk geacht wordt, worden toegekend. Door de voorgedragen wijzigingen wordt bespaard jaarlijks *f* 210,750 op de kosten der regtscollegiën (welke besparing echter in de eerste jaren met de pensioenen en wachtgelden der aftredende ambtenaren vermindert), de helft der bezoldigingen van deurwaarders bij de Hoven, de kosten voor bouwing van eenige localen enz.; de justitiekosten zullen wel grooter worden, maar niet zoo veel als oppervlakkig kan schijnen. Deze besparing zal allengs iets grooter kunnen worden, als de Reg., van de haar reeds bij de wet gegeven bevoegdheid gebruik makende, de vijfde regtersplaats bij eenige Arrond. Regtbanken in de hoofdplaatsen van provinciën onvervuld laat.

Ook is aan de leden der 2. K. rondgedeeld een gewijzigd wetsontwerp over 't regt van successie, waarbij dat regt ter vermeerdering van 's Rijks inkomsten uitgebreid wordt; volgens hetzelve zal geheven worden: wanneer in eigendom wordt geerfd of verkregen door kinderen of hunne afstammelingen van ouders, grootouders of verdere bloedverwanten in de opgaande linie, 1 pct. van 't geen hun ab intestato toekomt, en 4 pct. voor 't geen zij meer erven of verkrijgen; dit regt zal tot 1½ pct. verhoogd worden, zoo de waarde van het door elken verkrijger geerfde of verkregene meer dan *f* 25,000 bedraagt, en zoo die meer dan 50,000 bedraagt, tot 2 pct. Van successieregt is vrij 1°. de waarde van 't geerfde of verkregene door een bloedverwant in de neerdalende of opgaande linie, door een wettig erkend natuurlijk kind of door den eenen echtgenoot van den andere, wanneer dezelve, na aftrek van lasten en schulden, niet meer bedraagt dan *f* 2000; 2°. enz. Alle memoriën van aangifte voor 't successieregt zijn aan beëediging onderworpen. Deze wet zal 1 Oct. ek. in werking komen. — In de beantwoording van de bedenkingen der K. betrekkelijk dit onderwerp, zegt de Reg.: Alle uitbreiding van belasting kan eenigen onaangenaam zijn, maar de ondervinding heeft hier te lande en elders geleerd, dat de heffing der thans beoogde belasting volstrekt geen ongerief of onwil veroorzaakt. Langdurig bestaan der voorgestelde belasting in die landen, waar de meeste vooruitgang in welvaart en nijverheid wordt opgemerkt, bewijst, dat, uit een staathuishoudkundig oogpunt, geen nadeel voor den nationalen rijkdom daaruit te verwachten is. Door 't voorgesteld verschil van 't belastingbedrag voor kleine of middelmatige fortuinen en groote, zal de wet de bezitters van groote fortuinen doelmatig treffen en den middelstand minder bezwaren. Eene belasting op de inkomsten is aan al de gebreken onderhevig, welke aan 't successieregt in de regte lijn te onregte worden toegeschreven. 't Voorgedragen successieregt in de regte lijn zal opbrengen *f* 500,000 'sjaars, en de verhoogingen voor de zijlinie en 't verhoogde overgangsregt *f* 220,000, te zamen, met 38 opc., *f* 993,600.

De Maastrichtsche commissie tot regeling der Nederl. en Belg. grenzen heeft na 4 jarigen arbeid hare werkzaamheden besloten met de onderteekening der opgemaakte plannen, kaarten, stukken enz., die zamen ruim 200 in getal. — De rijksinkomsten van Belgie over de eerste zes maanden van 1843 zijn 4 millioen fr. beneden de raming gebleven. — Het Hof van Assises te Antwerpen heeft uitspraak gedaan in de bekende zaak van den diefstal te Cortenberg; de vroeger deswege ter dood veroordeelden, die bij wege van gratie met tentoonstelling en langdurige gevangenis gestraft waren, zijn geheel onschuldig verklaard en in vrijheid gesteld; *Janssens*, wiens bekentenis de ware daders heeft ontdekt, en *Poisson* zijn daaraan schuldig verklaard en ter dood verwezen. — Te Dordrecht is 't nieuwe kerkgebouw der R. C. gemeente der Bisschoppelijke Clerezy plegtig ingewijd door den bisschop van Haarlem; de eerste dienst werd verrigt door den aartsbisschop van Utrecht, bijgestaan door zijne aanzienlijke priesterschaar.

Assen, *10 Aug.* Voor eenigen tijd hebben eenige door de Nederl. en door de Hanoversche regering gecommitteerden eene zamenkomst gehouden, om te bepalen, waar de steenweg van Winschoten naar Nieuwe Schans en de grenzen (tot welks aanlegging de gemeentebesturen van Winschoten en Beerta concessie gevraagd hebben), de grenzen zal bereiken: dit punt is tot onderling genoegen bepaald en aan de wederzijdsche regeringen ter goedkeuring voorgedragen. 't Is te hopen, dat de Hanov. regering zal inzien, hoe belangrijk het ook voor Hanover is, dat er eene goede gemeenschap daargesteld worde voor het noordelijk

deel van ons land met Oostfriesland en 't overig noordelijk Duitschland, en dat zij ten dien einde, terwijl deszerzijds van de stad Groningen naar de grenzen een ten allen tijde bruikbare weg wordt daargesteld, van haren kant den weg van de grenzen naar Weener verbeteren.

— De Gedept. Staten van Groningen zeggen in hun jongst verslag, dat 't aantal schoolgaande kinderen daar bestendig toeneemt en op alle lagere scholen van dat gewest thans 32,289 bedraagt, zijnde meer dan *een zesde* der bevolking, en dat misschien *nergens* eene zoo gunstige verhouding voor 't volksonderwijs bestaat. Ook in ons gewest vertoont zich hetzelfde gunstige verschijnsel, daar, bij eene bevolking van 76700 zielen, 't getal leerlingen der lagere scholen in 1842 bedragen heeft 13642.

— Bij den boekhandelaar *K. Fuhri*, te 's Hage, wordt tegen den prijs van *f* 8-10 uitgegeven een zeer belangrijk werk, getiteld: BIBLIOTHECA MEDICO-CHIRURGICA enz., vervaardigd door den Heer *L. S. A. Holtrop*, Med. Doctor aldaar, bevattende eene Alphabetische Naamlijst van alle Boeken, Geschriften en Stukken, betreffende de onderscheidene takken der Genees- en Veeartsenijkunde, welke in het tijdvak van 1790 — 1840 in Noord-Nederland uitgekomen zijn. De aandacht van Artsen, Vee-artsen en andere belanghebbenden wordt langs dezen weg op het voormelde boekwerk gevestigd.

Te Groningen is tot pred. bij de Herv. Gemeente beroepen ds. *E. J. Diest Lorgion*, th. dr. en pred. te Stiens.

. Op dingsdag den 22 Augustus aanstaande, des middags ten 12 ure, onder nadere approbatie van Heeren Gedeputeerde Staten der provincie Drenthe, door den Gouverneur der voormelde provincie, of, bij deszelfs absentie, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, aan het lokaal van het Gouvernement te Assen, worden aanbesteed:

Het VERNIEUWEN der zoogenaamde *VEENEBRUG*, in den grooten weg der 1e klasse nº 1, zijtak nº 2, over de Drentsche Hoofdvaart bij Meppel, met de leverancie van alle daartoe benoodigde MATERIALEN.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

De teekeningen, op welke de bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, zullen, boven en behalve aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, en aan dat van het Gouvernement der provincie Drenthe te Assen, ter lezing liggen: te Assen in het Koffijhuis en in de logementen van *Dekker*, *Somer*, van *Eekelen* en *Hofste*; te Meppel in het Heeren Logement en in het Provinciale Tolhuis aan de Veenebrug; te Koevorden in de Koppelpaarden; te Hoogeveen bij *Meijer*; te Beilen bij *Scheuning*; de Smilde in het logement de Veenkoop; te Dieverbrug in het Posthuis; te Havelte bij den provincialen Opzigter *F. Broekema*; te Vries bij *Koops*; te Groningen in den Doelen; te Leeuwarden in het logement de Wijnberg, en te Zwolle bij *Scheuer* voor de Kamperpoort.

Zullende gedurende vier dagen vóór de aanbesteding, de noodige aanwijzingen in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien en inzage der teekeningen te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en der Publieke Werken *A. Kommers R.* te Assen.

De Gouverneur der provincie Drenthe,
Assen 25 Julij 1843. VAN RANDWIJCK.

. Het Grietenij-Bestuur van Oostelellingwerf zal op zaturdag den 12 Augustus 1843, des namiddags ten 2 uren, te Makkinga, laten harddraven; door paarden die geene stads of van stads en Koningswege aangebodene prijs of premie gewonnen hebben en tot genoegen der Keurmeesters zijn, eenen ZILVEREN TABAKSPOT tot prijs en een paar ZILVEREN SPOREN tot premie, zijnde aan de winnaars te vereeren; waartoe de aangifte en keuring der paarden zal plaats hebben des middags ten 12 ure, op eene alsdan nader aantewijzen plaats.

Oldeberkoop den 7 Augustus 1843.
Het Grietenij-Bestuur voornoemd,
G. W. F. LYCKLAMA À NYEHOLT.
Ter ordonnantie van Hetzelve,
G. L. BROUWER, *Secretaris.*

. Mevrouw de weduwe wijlen den Heer *F. H. van Dunné*, thans wonende te Zwartsluis, is voornemens, ten overstaan van Mr. *A. Homan*, Notaris te Assen, publiek op donderdag den 17 Augustus 1843, des avonds te 7 uur, te Assen, ten huize van den logementhouder *J. Dekker*, bij inzate, en op donderdag den 31 Augustus daaraan volgende, mede des avonds te 7 uur, ten gemelde huize, bij palmslag te doen verkoopen:

Eene HEEREN BEHUIZINGE, voorzien van onderscheidene VERTREKKEN, KEUKEN, KELDER en SCHUUR, en daar achter gelegene spatieuse met FIJNE VRUGTBOOMEN voorziene TUIN, alles zeer aangenaam gelegen te Assen, aan de Zuidzijde der Hoofdvaart van Assen naar Meppel en straatweg bij het Stadsbosch.

Assen, den 8 Augustus 1843. A. HOMAN.

Loterij, 3de kl. 1e tot 4e lijst: n. 2559 *f* 45 pr. *f* 1000; n. 11885, 9515 *f* 1500, n. 10611, 8642 *f* 1000, n. 23502 *f* 2500; n. 10530 en 17475 elk *f* 1000.

Hoogeveen, 8 *Aug.* N. Rogge het n. mud *f* 6-50; O. Rogge, het n. m. *f* 7-42½. Boekw., het n. m. *f* 6-50. Boter, het n. p. *f* 0-53.

Assen, 10 *Aug.* Rogge *f* 8-00. Nieuwe Rogge *f* 6-50 a *f* 4-50; Boekweit *f* 6-80 a *f* 5-80; Boter *f* 0-57½ a *f* 0-50.

Amsterdam, 9 *Aug.* Werk. sch. 2½ pct. 53⅛ a ⅙; dito 5 pct. 100 1/16; Am.-synd. 4½ pct. 93½ a ⅝; Handelm. 183¾ a 184¼.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.